

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375
2, 3, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 13¹ IR
20³ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. **Biodujos** – iš biomasės pagamintos dujos, **įskaitant biometano dujas.**“

2. Papildyti 2 straipsnį 9¹ dalimi:

„9¹. **Biodujų gamybos įrenginys – technologinis įrenginys ar jų kompleksas, skirtas biodujų gamybai arba biometano dujų gamybai, kai yra naudojami biodujų valymo įrenginiai.**“

3. Papildyti 2 straipsnį 10¹ dalimi:

„10¹. **Biometano dujos – išvalytos ir tiekimo į gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemas kokybės reikalavimus atitinkančios biodujos.**“

4. Papildyti 2 straipsnį 28¹ dalimi:

„28¹. **Hibridinė elektrinė – tame pačiame prijungimo taške į sistemą sujungtos kelios skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančios elektrinės ir (ar) energijos kaupimo įrenginys.**“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) 200 kW, kai ~~leidimas gaminti elektros energiją gamintojui~~ **gamintojo elektrinė išduotas įrengta ir pradedama eksploatuoti** po 2026 m. sausio 1 d., nepaisant teisės į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę įgyjimo momento.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) rengia ir tvirtina technines taisykles, nustatančias būtiniausius techninės konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus, taikomus elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių šaltinius, **įskaitant hibridines elektrines**, jungiant į elektros tinklus;“.

2. Pakeisti 6 straipsnio 14 punktą ir jį išdėstyti taip:

„14) tvirtina atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo metodiką, kurioje, vadovaujantis Direktyva (ES) 2018/2001, nurodoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies apskaičiavimo tvarka, kuro ir degalų energinės vertės, ~~ir pažangiųjų biodegalų gamybai tinkamos naudoti žaliavos~~ **ir nustatoma biodegalų, pagamintų iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu Lietuvos Respublikos kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose 2020 metais.** Atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo metodika turi būti suderinta su Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija;“.

3. Papildyti 6 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) **nustato atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos apskaičiavimo, administravimo tvarką.**“

4. Buvusį 6 straipsnio 15 punktą laikyti 16 punktu.

4 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 11 straipsnio 3 punktą.

~~3) nustato elektros energijos, suvartojamos šilumos siurblių (turinčių į kompresorių patenkančios elektros energijos apskaitos prietaisus) darbui, lengvatinius tarifus;~~

5 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Gaminančių vartotojų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, **o leistina generuoti suminė galia – kaip šių elektrinių leistinų generuoti galių**, nurodytų galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimuose gaminti elektros energiją, rangovų deklaracijose, kurios pateikiamos elektros tinklų operatoriui, ir prijungimo sąlygose, išduotose elektros energiją gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, suma. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skelbia ir nuolat atnauja informaciją apie gaminančių vartotojų elektrinių **suminę įrengtąją suminę galią ir suminę leistiną generuoti galią** savo interneto svetainėje.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 13¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 13¹ straipsniu:

„**13¹ straipsnis. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoka**

1. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoką moka gamintojai, elektros energiją gaminantys saulės šviesos energijos, vėjo ir (ar) biodujų elektrinėse, kurių įrengtoji galia didesnė kaip 30 kW.

2. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos nemoka:

- 1) gaminantys vartotojai;**
- 2) asmenys, statantys, įrengiantys ir eksploatuojantys gaminančių vartotojų elektrines ir turintys leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją už toje elektrinės dalyje pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energiją, kuri priklauso gaminantiems vartotojams;**
- 3) aktyvieji elektros energijos vartotojai;**
- 4) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos;**
- 5) piliečių energetikos bendrijos;**
- 6) gamintojai, kurių eksploatuojamų elektrinių leistina generuoti galia lygi nuliui;**
- 7) gamintojai, kurie laimėjo skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba konkursą skatinimo laikotarpiu.**

3. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoką sudaro 0,0013 euro už 1 kWh. Einamaisiais metais mokėtina atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoka apskaičiuojama atsižvelgiant į praėjusiais kalendoriniais metais pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį.

4. Vyriausybė Energetikos ministerijos teikimu skiria atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos administratorių (toliau – įmokos administratorius), kuris užtikrina atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos apskaičiavimo, surinkimo, paskirstymo ir administravimo funkcijas. Įmokos administratoriumi gali būti skiriamas juridinis asmuo, atitinkantis šiuos reikalavimus:

1) yra valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis kontroliuojamas energetikos srities juridinis asmuo; juridinis asmuo, kurį valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – vienas juridinis asmuo ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

2) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;

3) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojų gauti ir jiems siųsti;

4) turi darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamintojams, informuoti ir konsultuoti, skundams nagrinėti;

5) juridinio asmens vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Juridinio asmens vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytą nepriekaištingos reputacijos kriterijų.

5. Įmokos administratorius privalo užtikrinti atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant nustatytiems aplinkybių, kurios daro įtaką asmens atitikties įmokos administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, įmokos administratorius privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip 5 darbo dienas, apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Nustačiusi, kad įmokos administratorius neatitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų, nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų ir kitų įmokos administratoriaus veiklą reglamentuojančių teisės aktų ar gavusi šio straipsnio 9 dalyje nurodytą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos informaciją, Energetikos ministerija įspėja įmokos administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Įmokos administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujo įmokos administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis įmokos administratorius vykdo funkcijas tol, kol bus paskirtas naujas įmokos administratorius.

6. Dėl elektros energijos gamybos įmokos administravimo patirtos pagrįstos sąnaudos Vyriausybės nustatyta tvarka įmokos administratoriui kompensuojamos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos lėšomis.

7. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoka mokama įmokos administratoriui iki einamųjų metų sausio 31 d. Surinktas lėšas įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 1 d. išmoka seniūnijoms.

8. Seniūnijų seniūnai, vadovaudamiesi Vyriausybės nustatytais sąlygomis, atranka gyvenamosios vietovės bendruomenes ar bendruomenines organizacijas, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos bendruomeninių organizacijų plėtros įstatyme, poreikiams įgyvendinti skirtus projektus, kurių įgyvendinimas finansuojamas iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos lėšų. Gautos ir einamaisiais kalendoriniais metais nepanaudotos lėšos naudojamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

9. Įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, kaip seniūnijų seniūnai naudoja atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos lėšas. Įmokos administratoriui nustačius, kad seniūnija neįvykdo arba netinkamai vykdo Vyriausybės nustatytus reikalavimus, įmokos administratorius įspėja seniūniją apie Vyriausybės nustatytų reikalavimų pažeidimus ir nustato ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą pažeidimams pašalinti. Seniūnijai per nustatytą terminą nepašalinus pažeidimų, įmokos administratorius pareikalauja grąžinti išmokėtą atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoką arba jos dalį, proporcingą neįvykdytiems įsipareigojimams, per 5 darbo dienas Vyriausybės nustatyta tvarka.

10. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Vyriausybės nustatyta tvarka tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, kaip įmokos administratorius naudoja atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos lėšas. Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai

nustačius, kad įmokos administratorius neužtikrino atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos administravimo skaidrumo ir nesilaikė administravimo mažiausiomis sąnaudomis principo, išpėja įmokos administratorių apie nustatytus pažeidimus ir nustato ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą pažeidimams pašalinti. Įmokos administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus pažeidimų, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 5 kalendorines dienas apie šį pažeidimą informuoja Energetikos ministeriją.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo turi teisę pasirinkti kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką, atsižvelgdamas į elektros tinklų operatoriaus nurodytą elektros tinklų pajėgumo lygį, ~~ir~~ elektrinės įrengtąją galią **ir leistiną generuoti galią**. Pasirinkto prijungimo taško atitiktį nustatytiems technologiniams ir ekonominiams kriterijams kiekvienu konkrečiu atveju įvertina elektros tinklų operatorius.“

2. Pakeisti 14 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Statyti, ~~ar~~ įrengti elektrinę **ar didinti elektrinės leistiną generuoti galią** planuojantis asmuo, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje, ir pateikia Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą. **Atskiros ketinimų protokolo sudaryti ir papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikti nereikia, kai prie veikiančios ar vadovaujantis šio įstatymo nustatytais reikalavimais statomos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės papildomai numatoma įrengti kitą atsinaujinančius išteklius naudojančią elektrinę ir (ar) kaupimo įrenginį, ir nėra didinama leistina generuoti galia.**“

3. Pakeisti 14 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Elektros tinklų operatorius kas ketvirtį teikia **Energetikos ministerijai**, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai **ir viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Lietuvos energetikos agentūra)** informaciją apie vykdomų elektrinių statybos projektų eigą ir ketinimų protokolų sąlygų vykdymą.“

4. Pakeisti 14 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Elektros tinklų operatorius kas mėnesį teikia **Energetikos ministerijai**, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai **ir Lietuvos energetikos agentūrai** informaciją apie prijungimo sąlygas, išduotas **gamintojams**, gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurioms Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas.“

8 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių ~~įrengtoji~~ **leistina generuoti** galia neviršija vartotojo objektui suteiktos ~~leistinės~~ **leistinos** naudoti galios ~~ir nėra didesnė kaip 500 kW~~. **Gaminančių vartotojų ar asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės, kurios yra geografiškai nutolusios Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos, įrengtoji galia neribojama atsižvelgiant į vartotojo objektui suteiktos leistinos naudoti galios dydį.**“

2. Papildyti 20¹ straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrines prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į vartotojo objektui suteiktą leistiną naudoti galią, leistiną generuoti galią ir elektrinės įrengtąją galią, atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių elektrinių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui gaminančio vartotojo ar

asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, ir elektros tinklų operatoriaus elektros tinklų dalyse.“

3. Pakeisti 20¹ straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp į elektros tinklus patiektos ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki ~~kitų metų~~ kovo 31 dienos **dvejus metus** (toliau – kaupimo laikotarpis);“.

4. Pakeisti 20¹ straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. ~~Gaminantis Gaminantys vartotojas vartotojai~~, **atitinkantys Elektros energetikos įstatyme įtvirtintą buitinių vartotojų sąvoką (toliau – buitiniai gaminantys vartotojai)**, moka Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą, kuri:

1) nustatoma vienu kalendorinių metų laikotarpiui, įvertinus skirstomųjų tinklų operatoriaus ekonomiškai pagrįstas (būtinąs) metines kapitalo, veiklos ir kitas su naudojimosi elektros tinklais paslaugų teikimu susijusias sąnaudas, gaunamą naudą ir planuojamą atgauti **buitinių** gaminančių vartotojų elektros energijos kiekį ir suminę elektrinių įrengtąją galią;

2) diferencijuojama atsižvelgiant į skirstomųjų tinklų, prie kurių prijungtas **buitinio** gaminančio vartotojo objektas, įtampą;

3) ne vėliau kaip prieš mėnesį iki jos taikymo pradžios yra viešai skelbiama Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje.“

5. Papildyti 20¹ straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. **Kiti (nebuitiniai) gaminantys vartotojai už naudojimosi elektros tinklais paslaugas atsiskaito pagal pasirinktą elektros energijos persiuntimo paslaugos tarifą.**“

6. Pakeisti 20¹ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. **Buitinių gaminančių vartotojų** ~~Naudojimosi naudojimosi~~ elektros tinklais paslaugų kaina gali būti ~~vienanarė~~, mokama už 1 kWh iš skirstomųjų tinklų atgauto elektros energijos kiekio arba už 1 kW elektrinės ~~įrengtosios leistinos generuoti~~ galios, ~~arba dvinarė, mokama už 1 kWh iš skirstomųjų tinklų atgauto elektros energijos kiekio ir už 1 kW elektrinės įrengtosios galios.~~“

7. Pakeisti 20¹ straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. **Buitiniai Gaminantis gaminantys vartotojas vartotojai už naudojimosi elektros tinklais paslaugas gali atsiskaityti šio straipsnio 5 dalyje nurodytais būdais** ~~rinktis vienanarę ar dvinarę naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą~~ arba atsiskaityti elektros energijos kiekiu pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą procentą nuo kaupimo laikotarpiu **buitinio** gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio. **Buitiniai Gaminantis gaminantys vartotojas vartotojai** gali keisti atsiskaitymo už naudojimosi elektros tinklais paslaugas būdą ne dažniau kaip vieną kartą per 12 mėnesių.“

8. Pakeisti 20¹ straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Elektros energija gali būti gaminama gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos. Elektrinėje, kurios prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, visas pagamintas elektros energijos kiekis ar atskiram gaminančiam vartotojui priskirta jo dalis laikomi patiektais į elektros tinklus, nepaisant gaminančio vartotojo ar jų grupės elektros energijos vartojimo kiekio. Tokiu atveju **su gaminančio vartotojo viena elektros energijos vartojimo vieta gali būti susietos tik to paties** gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais ~~valdoma viena elektrinė valdomos elektrinės~~ arba ~~jų dalis dalys. gali būti susieta tik su to paties gaminančio vartotojo viena elektros energijos vartojimo vieta~~ **Vienai elektros energijos vartojimo vietai gali būti priskirtos kelios elektrinės ar elektrinių dalys, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos.**“

9. Papildyti 20¹ straipsnį 9¹ dalimi:

„9¹. Gaminantiems vartotojams, kurių nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės (ar jos dalies) įrengtoji galia yra mažesnė kaip 400 kW arba mažesnė kaip 200 kW, kai gaminančio vartotojo elektrinė (ar jos dalis) įrengta ir pradedama eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d., atsakomybė už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą netaikoma. Už tokio gaminančio vartotojo pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą finansiškai atsako tiekėjas, su kuriuo gaminantis vartotojas yra sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Kitų gaminančių vartotojų atsakomybę už jų sukeltą disbalansą ir pareigas nustato Reglamento (ES) Nr. 2019/943 5 straipsnio 1 dalies nuostatos ir Elektros energetikos įstatymo 59 straipsnis.“

10. Pakeisti 20¹ straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė **leistina generuoti** galia neturi viršyti **200 MW 2 GW**, iš kurių ~~100 MW~~ galia paskirstoma buitiniams vartotojams ir ~~100 MW~~ galia – nebuitiniams vartotojams, ir yra apskaičiuojama, kaip nurodyta šio įstatymo 13 straipsnio 7 dalyje. Pasiekus ~~200 MW 2 GW~~ gaminančių vartotojų elektrinių ~~įrengtąją~~ suminę **leistiną generuoti** galią, Vyriausybės įgaliota institucija atlieka technologinį ir ekonominį gaminančių vartotojų elektrinių plėtros vertinimą ir, atsižvelgdama į Nacionaliniame pažangos plane nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, teikia Vyriausybei pasiūlymą dėl gaminančių vartotojų elektrinių ~~įrengtosios~~ suminės **leistinos generuoti** galios didinimo arba argumentuotą pagrindimą, kodėl tolesnė gaminančių vartotojų elektrinių plėtra neturėtų būti skatinama.“

11. Pakeisti 20¹ straipsnio 11 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) kai prijungiami elektros gamybos įrenginiai, **didinama su vartojimo vietos prijungimo tašku sutampančiame prijungimo prie skirstomųjų tinklų taške prijungtų elektros gamybos įrenginių leistina generuoti galia ir (ar) elektrinės įrengtoji galia**, o elektros vartojimo įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų, **įskaitant atvejus, kai prijungiant elektros gamybos įrenginius arba didinant su vartojimo vietos prijungimo tašku sutampančiame prijungimo prie skirstomųjų tinklų taške prijungtų elektros gamybos įrenginių leistiną generuoti galią ir (ar) elektrinės įrengtąją galią kartu didinama prijungtų prie skirstomųjų tinklų elektros vartojimo įrenginių leistina naudoti galia**, vartotojai apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą įkainį;“.

12. Papildyti 20¹ straipsnio 11 dalį 4 punktu:

„4) kai mažinama su vartojimo vietos prijungimo tašku sutampančiame prijungimo prie skirstomųjų tinklų taške prijungtų elektros gamybos įrenginių leistina generuoti galia ir (ar) elektrinės įrengtoji galia, vartotojai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų.“

9 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas ~~Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo ir šio įstatymo nustatyta tvarka~~ šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytai veiklai vykdyti ~~įsteigtai viešajai įstaigai~~ **pelno nesiekiančiam juridiniam asmeniui, kurios kurio** veikla pagrįsta atviru ir savanorišku ~~dalininkų dalyvių, atitinkančių šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, dalyvavimu. Viešoji įstaiga~~ **Pelno nesiekiantis juridinis asmuo** atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą įgyja ~~Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimo gaminti elektros energiją išdavimo metu~~

ar turėdamas vieną iš šių leidimų ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikęs deklaraciją dėl atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams, kai veiklą planuoja vykdyti elektros energetikos sektoriuje, arba šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymos išdavimo metu, kai veiklą planuoja vykdyti šilumos sektoriuje, jei atitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus. ~~Viešųjų įstaigų įstatymas~~ **Konkreto pelno nesiekiančio juridinio asmens veiklą reglamentuojantys įstatymai** atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai taikomas taikomi tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip ~~tai neprieštarauja šiam įstatymui.~~

2. ~~Viešosios įstaigos~~ **Pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiančios siekiantis** įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą **ir jį įgijęs, turi atitikti šiuos reikalavimus:**

1) ~~jo dalininkais dalyviais gali būti yra~~ **jo dalininkais dalyviais gali būti yra** fiziniai asmenys; **ir (ar)** vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme; **ir ar kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys ir (ar)** savivaldybės ir (ar) savivaldybės valdomos įmonės ir viešosios įstaigos, iš kurių;

1) ~~ne mažiau kaip trys dalininkai yra fiziniai asmenys, turintys balsavimo teisę visuotiniame dalininkų susirinkime;~~

2) ~~ne mažiau kaip 51 procentas balsų visuotiniame dalininkų susirinkime priklauso dalininkams šios dalies 1 punkte nurodytiems dalyviams, kurie yra fiziniai asmenys, kurių gyvenamoji vieta Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaruota savivaldybėje, gyvenantiems ar veikiantiems apskrityje, kurioje planuojama statyti ar įrengti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais priklausančių energijos gamybos įrenginių (įrenginius), ar kitos savivaldybės seniūnijose, kurios ribojasi su šia savivaldybe;~~

3) ~~bet kuris iš dalininkų negali turėti daugiau kaip 20 procentų balsų kitos energetikos įmonės visuotiniame dalininkų susirinkime. Ši nuostata netaikoma savivaldybėms. pelno nesiekiančio juridinio asmens steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose nustatytas pagrindinis tikslas – teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.~~

3. ~~Viešąją įstaigą steigiant siekiant~~ **Pelno nesiekiančio juridinio asmens, siekiančio** įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą, ~~viešosios įstaigos juridinio asmens~~ **pelno nesiekiančio juridinio asmens** steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose, ~~be Viešųjų įstaigų įstatyme~~ **reglamentuojančiuose įstatymuose** nustatytų reikalavimų, taip pat nurodoma tvarka:

1) kuria priimami sprendimai dėl pagamintos energijos realizavimo;

2) dėl energijos gamybos įrenginių administravimo ir priežiūros;

3) dėl pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo.

4. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai, siekiančiai dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame aukcione, netaikomos šio įstatymo 20 straipsnio 16–20 dalių nuostatos.

5. ~~Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija turi teisę nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą energiją savo dalininkams parduoti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartyje nustatyta kaina, kuri gali būti lygi nuliui. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalininkai šią elektros energiją naudoja savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti.~~

6. ~~Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalininkams dalyviams ar kitiems vartotojams tiekti nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą šilumą, turi atitikti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir kituose teisės aktuose šilumos tiekėjui nustatytus reikalavimus.~~

7. ~~6.~~ **Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalininkams dalyviams ar kitiems vartotojams parduoti nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją, turi sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį ir atitikti nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytas sąlygas ir reikalavimus, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatyme. Už elektros energijos persiuntimą**

perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir kitas operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaitoma Elektros energetikos įstatymo 46¹ straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytomis sąlygomis.

7. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija turi teisę nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją savo dalyviams parduoti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyta kaina, kuri gali būti lygi nuliui. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai šią elektros energiją naudoja savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti.

8. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais **ar nepriklausomam elektros energijos tiekėjui.**

9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, ar atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos atitinka šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai pažeidus šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalies nuostatas, sprendžiama dėl leidimo gaminti elektros energiją galiojimo sustabdymo ar panaikinimo Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų priežiūrai *mutatis mutandis* taikomos Energetikos įstatymo 24¹ ir 36 straipsnių nuostatos.

10. Savivaldybės įvertina ir viešai savo interneto svetainėse skelbia informaciją apie joms nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus ir kitas vietas, kuriuose gali būti statomi ar įrengiami atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos energijos gamybos įrenginiai.

11. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai netaikomos šio įstatymo 20¹ straipsnio nuostatos.

12. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai priklausančių energijos gamybos įrenginių statyba ir eksploatavimas vykdomi vadovaujantis bendraisiais įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais veiklos energetikos sektoriuje leidimų išdavimo, projektavimo ir statybos, teritorijų planavimo, **planuojamos** ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, aplinkos apsaugos ir kitais susijusiais reikalavimais.

13. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, veikianti kaip konkretus elektros energijos rinkos dalyvis, prisiima visas iš to kylančias teises ir pareigas, įtvirtintas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose.

14. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų investicijos įsigyjant ir įrengiant naujus atsinaujinančius išteklius naudojančius energijos gamybos įrenginius, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga, skatinamos iš šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytų paramos šaltinių. ~~Skiriant paramą, jos didžiausią galimą dydį 1 kW įrenginio galios ir teikimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.~~ Pasinaudojus šiais paramos šaltiniais, netenkama galimybės naudotis skatinimo priemone, nurodyta šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

15. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai nepraranda savo turimų elektros energijos vartotojo teisių ir pareigų, išskyrus vartotojo teisę rinktis nepriklausomą elektros energijos tiekėją, kuri gali būti apribota atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos įstatuose nustatyta tvarka balsuojant dėl teisės rinktis nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

16. Lietuvos energetikos agentūra parengia ir savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygų.“

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 20³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 20³ straipsniu:

„20³ straipsnis. Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamyba hibridinėse elektrinėse

1. Gamintojai, gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, taip pat asmenys, vykdančys energetikos veiklą pagal šio įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, turi teisę elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminti hibridinėse

elektrinėse, įrengdami naujus arba plėsdami esamus elektros energijos gamybos pajėgumus. Tokiu atveju į sistemą sujungtos kelios skirtingas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis naudojančios elektrinės arba vieną atsinaujinančių išteklių energijos rūšį naudojanti elektrinė kartu su į sistemą integruotu energijos kaupimo įrenginiu prie elektros tinklų prijungiami bendrame prijungimo prie elektros tinklų taške, laikantis šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, taikomų gamintojams, gaminantiems vartotojams, asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais, ir asmenims, vykdančioms energetikos veiklą pagal šio įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas. Prijungiant hibridines elektrines jų atskirų generatorių aktyviųjų galių suma laikoma hibridinės elektrinės bendra įrengtąja galia.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų hibridinėse elektrinėse į elektros tinklus patiektos ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekių apskaita tvarkoma pagal bendrame prijungimo prie elektros tinklų taške esančių elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis.

3. Elektros tinklų operatorius turi teisę iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų gauti informaciją teisės aktuose nustatytoms funkcijoms vykdyti, įskaitant duomenis apie hibridinėse elektrinėse pagamintą, suvartotą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį pagal naudojamas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis.

4. Gamintojai, gaminantys arba planuojantys gaminti elektros energiją hibridinėse elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojamos kelios skirtingos atsinaujinančių išteklių rūšys, turi teisę pasinaudoti šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje numatytais atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtos skatinimo priemonėmis.

5. Šio straipsnio nuostatos dėl elektros energijos apskaitos pagal naudojamas atsinaujinančių išteklių energijos rūšis nėra taikomos asmenims, numatantiems gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginiuose, kurių leistina generuoti galia lygi nuliui, taip pat asmenims, numatantiems statyti ar įrengti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, išskyrus gamintojus, kuriems taikomas fiksuotas tarifas, arba gamintojus, vykdančius veiklą šio įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

11 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 13 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) nedidinti (neplėsti) leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos elektrinės įrengtosios ir leistinos generuoti galios ir teritorijos.“

12 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiomis galios 30 straipsnio 1 ir 2 dalis.

~~1. Biodujų gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.~~

~~2. Biodujų supirkimo ir gamtinių dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas (toliau – dujų sistemos) tvarką ir sąlygas nustato ir Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.~~

2. Pakeisti 30 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatant gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo tarifus, turi būti užtikrinta, kad šių tarifų taikymas nebūtų diskriminacinis biodujų atžvilgiu, kai biodujos yra tiekiamos į gamtinių dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas (toliau – dujų sistemos).“

3. Papildyti 30 straipsnį 5 dalimi:

„5. Dujų sistemų operatoriai privalo sudaryti sąlygas biodujas tiekti į dujų sistemas.“

13 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 32 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„32 straipsnis. Biodujų gamybos įrenginių prijungimas prie dujų sistemų

1. ~~Dujų sistemų operatoriai privalo sudaryti sąlygas biudujoms tiekti į dujų sistemas. Biudujų gamybos įrenginiai teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti prijungti prie dujų sistemų, jeigu biudujų gamintojas laikosi visų šio įstatymo 31 straipsnyje nustatytų techninių, kokybės ir kitų reikalavimų.~~

2. Dujų sistemų operatorius kiekvienam naujam biudujų gamintojui, planuojančiam prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemų, per 30 kalendorinių dienų nuo **biudujų gamintojo** prašymo ~~prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemos pateikimo dienos išduoti preliminarias prijungimo sąlygas gavimo dienos energetikos ministro nustatyta tvarka~~ pateikia išsamią ir reikalingą informaciją, įskaitant:

- 1) ~~prijungimo techninius reikalavimus;~~
- 2) ~~išsamią su prijungimu susijusių sąnaudų samatą;~~
- 3) ~~pagrįstą ir tikslų prijungimo prie dujų sistemų prašymų pateikimo ir nagrinėjimo grafiką;~~
- 4) ~~pagrįstą orientacinį siūlomų prijungimų prie dujų sistemų grafiką.~~

apie veiksmus, kurie turi būti atlikti siekiant prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemos, ir pateikia preliminarias prijungimo sąlygas, kuriose nurodomi biudujų gamintojo įrenginių techniniai reikalavimai, preliminarus dujų sistemos plėtros (naujos atšakos statybos, esamos dujų sistemos rekonstravimo, remonto ar kitų darbų) poreikis, preliminarūs šių darbų atlikimo terminai ir preliminarai su biudujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemų darbais susijusių išlaidų suma. Preliminarios prijungimo sąlygos turi atitikti su Valstybine energetikos reguliavimo taryba suderintą dujų sistemos operatoriaus prijungimo prie dujų sistemos tvarkos aprašą. Visais atvejais dujų sistemos operatorius ir biudujų gamintojas, planuojantis prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemų, keičiasi visa biudujų gamybos įrenginiams prijungti prie dujų sistemos reikalinga technine ir kita informacija. Preliminariose prijungimo sąlygose nurodomi preliminarūs biudujų gamintojo įrenginių prijungimo prie dujų sistemos reikalavimai yra skirti biudujų gamintojo būsimų investicijų dydžiui preliminariai įvertinti ir nesukuria nei biudujų gamintojui, nei dujų sistemos operatoriumi jokių teisių ir pareigų. Preliminarios prijungimo sąlygos galioja 12 mėnesių nuo jų išdavimo biudujų gamintojui dienos.

3. ~~Biudujų gamybos įrenginiai prijungiami prie dujų sistemų teisės aktų nustatyta tvarka. Biudujų gamybos įrenginių prijungimo kaina yra lygi rangovo, laimėjusio dujų sistemų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl įrenginių prijungimo prie dujų sistemų, atliktų darbų kainai. Biudujų gamintojui, planuojančiam prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemų, ir dujų sistemos operatoriumi suderinus preliminarias prijungimo sąlygas, dujų sistemos operatorius per 30 kalendorinių dienų nuo biudujų gamintojo prašymo prijungti biudujų gamybos įrenginius dujų sistemos gavimo dienos išduoda prijungimo sąlygas. Dujų sistemų operatorius, atsižvelgdamas į biudujų gamintojo pateiktame prašyme nurodytą esamų ar planuojamų biudujų gamybos įrenginių buvimo ar statybos (įrengimo) vietą ir įvertinęs technologinius ir ekonominius prijungimo taško parinkimo kriterijus, prijungimo sąlygose nustato biudujų gamybos įrenginių prijungimo tašką. Prijungimo sąlygos yra privalomos biudujų gamintojui ir yra pagrindas sudaryti biudujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos paslaugos sutartį. Prijungimo sąlygos galioja 6 mėnesius nuo jų išdavimo biudujų gamintojui dienos.~~

4. ~~Dujų sistemų operatoriaus patirtas investicijų išlaidas, susijusias su biudujų gamybos įrenginių prijungimu prie dujų sistemų, lygias rangovo, laimėjusio pagal dujų sistemų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl įrenginių prijungimo prie dujų sistemų, atliktų darbų kainai, apmoka biudujų gamintojas. Dujų sistemos operatorius per ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų laikotarpį nuo biudujų gamintojo prašymo sudaryti prijungimo sutartį gavimo dienos, turi parengti biudujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos paslaugos sutarties projektą ir pateikti jį biudujų gamintojui.~~

5. Biudujų gamybos įrenginių prijungimo darbus dujų sistemų operatoriaus valdomų dujų tinklų dalyje atlieka (organizuoja) dujų sistemos operatorius. Naujas biudujų gamintojas, suderinęs su dujų sistemos operatoriumi, turi teisę statyti (įrengti) ir organizuoti

dujų sistemos operatoriaus dujų sistemą (jos objektus ar atskiras dalis) biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemos paslaugos sutarties ir teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis. Tokiu atveju atlikti dujų sistemos statybos ir (ar) įrengimo darbai laikomi prijungimo prie dujų sistemų paslaugos dalimi ir, vadovaujantis šia nuostata, pastatytos ir (ar) įrengtos dujų sistemos, jų objektai ir (ar) atskiros dalys yra dujų sistemos operatoriaus nuosavybė. Rekonstruotų ar perkeltų dujų sistemos objektų nuosavybė nekeičiama.

6. Biodujų gamintojas, siekiantis prijungti prie dujų sistemų biodujų gamybos įrenginius, apmoka visas faktines su biodujų gamybos įrenginių prijungimu prie dujų sistemų susijusias išlaidas.

7. Biodujų gamybos įrenginių prijungimo paslaugos kaina yra lygi faktinių išlaidų, susijusių su dujų sistemos operatoriaus dujų sistemos (jos objektų ar atskirų dalių) statybos (įrengimo) darbais, kuriuos reikia atlikti siekiant prijungti biodujų gamybos įrenginius prie dujų sistemos, sumai.“

14 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„49 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių projektavimo ir statybos reikalavimai

1. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių ir statinių projektai rengiami ir statybos **ir (ar) įrengimo** darbai vykdomi laikantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo, **Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo** ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos ir reikalavimų, **išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis.**

2. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos užtikrina, kad visi leidimų išdavimo, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras reglamentuojantys aprašai ir taisyklės, taikomi elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių įrenginiams, susijusioms perdavimo ir skirstymo tinklų infrastruktūroms ir biomasės pavertimo biodegalais ar kitais skystaisiais bioproduktais procesams, ir iš atsinaujinančių išteklių pagamintiems nebiologinės kilmės skystiesiems ir dujiniais transporto degalams, būtų objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir būtini, nediskriminuojantys pareiškėjų ir kad juose būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijų ypatybes.

~~3. Atsižvelgiant į nedidelės įrengtosios galios elektrinių (iki 500 kW), naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, ribotą dydį ir galimą poveikį ir siekiant išvengti neproporcingos finansinės bei administracinės naštos, atsakingos institucijos užtikrina, kad nedidelės įrengtosios galios elektrinių projektavimui ir statybai, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, būtų taikomi supaprastinti reikalavimai, nereikalaujant rengti detaliųjų planų ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, jeigu tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.~~

3. Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose (išskyrus miestų ir miestelių teritorijas ir teritorijas, kuriose vadovaujantis galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, kitais teisės aktais, atitinkama statyba draudžiama), užtikrinant galimybę naudoti žemę pagal nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir būdą (išskyrus saulės šviesos energijos elektrines) ir gavus žemės sklypo savininko sutikimą, nekeičiant žemės naudojimo paskirties galima statyti:

1) saulės šviesos energijos elektrines;

2) vėjo elektrines;

3) 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biodujų elektrines, arba biodujų gamybos įrenginius, kurių biodujų gamybos ar valymo apimtys neviršija 750 kubinių metrų biodujų per valandą, nenumatant jų statybos teritorijų planavimo dokumentuose;

4) prie skirstomųjų tinklų jungiamas hibridines elektrines.

4. Statomoms hidroelektrinėms keliama reikalavimai:

1) Vyriausybės nustatyta tvarka pirmenybė turi būti teikiama nepatvankinio tipo hidroelektrinių statybai;

2) jeigu hidroelektrinės tvenkinys užlieja teritoriją, teisės aktų nustatyta tvarka mokama kompensacija teritorijos savininkui ar valdytojui arba jiems susitarus žemė išperkama;

3) hidroelektrinėse turi būti įrengiami žuvitakiai ir sudaroma galimybė periodiškai pašalinti hidroelektrinės tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose susikaupusius nešmenis;

4) kiti statomų hidroelektrinių aplinkosauginiai reikalavimai nustatomi teisės aktų nustatyta tvarka.

~~5. Kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 500 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti pagrindinės žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jeigu tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.~~

6. 5. Mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėms, kurių aukštis ne didesnis kaip 25 m (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško, įskaitant ir sparnuotės aukštį), mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams taikomi šie supaprastinti reikalavimai:

1) saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, **planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, statybą leidžiančio dokumento išdavimo leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros;**

2) vėjo elektrinės žemės sklype turi būti įrengtos taip, kad trumpiausias atstumas iki sklypo ribos būtų didesnis už įrenginio ilgį, plotį arba aukštį pasirenkant didžiausią iš šių trijų matmenų. Šie įrenginiai įrengiami pagal atitinkamų įrenginių gamintojo įrengimo ir eksploatavimo taisykles. Joms netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, **planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, nereikalingas leidimas statyti statybą leidžiantis dokumentas ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas. Gretimuose gyvenamosios paskirties Žemės sklypuose, gretimuose sklypai, kuriame įrengta vėjo elektrinė, ir (ar) žemės sklypuose, besiribojančiuose su sklypu, kuriame įrengtos vėjo elektrinės, skleidžiama triukšmo lygis fizikinė tarša turi atitikti negali viršyti sveikatos apsaugos ministro teisės aktuose nustatytą triukšmo fizikinės taršos ribinių dydžių.**

3) teisės aktų nustatyta tvarka šie įrenginiai gali būti perkelti į kitą vietą. Tokiu atveju turi būti parengti dokumentai apie įrenginių efektyvumo ir ekologiškumo parametrų kaitos stebėseną ankstesnėje jų buvimo vietoje.

~~7. Ant pastatų statomos ar į pastatus integruojamos saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriai, iki 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės, neviršijančios teisės aktuose nustatyto triukšmo lygio, ir šilumos siurbliai įrengiami be statybą leidžiančio dokumento.~~

6. Didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės turi būti įrengtos taip, kad trumpiausias atstumas iki faktiškai naudojamų pagal paskirtį sodo namų, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatų, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių mokslo paskirties pastatų, skirtų švietimo reikmėms, kitų mokslo paskirties pastatų, skirtų neformaliajam švietimui poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatų, specialiosios paskirties pastatų, susijusių su apgyvendinimu (kareivinių pastatų, kalėjimų, pataisos darbų kolonijų, tardymo izoliatorių) nurodytos paskirties patalpų kitos paskirties statiniuose, rekreacinių teritorijų būtų ne mažesnis nei vėjo elektrinės stiebo aukštis metrais, padaugintas iš 4. Šio atstumo laikymąsi būtina užtikrinti, kai numatoma statyti nurodytos paskirties statinius, įrengti nurodytos paskirties patalpas kitos paskirties statiniuose ir (ar) rekonstruojant arba remontuojant statinius, keičiant statinių ir (ar) patalpų paskirtį į šioje dalyje nurodytą paskirtį, planuojant teritorijas rekreacijai ir šioje dalyje nurodytos paskirties objektų statybai. Jeigu pastatų savininkai ir naudotojai sutinka, vėjo elektrinės gali būti

statomos mažesniu atstumu nuo nurodytų pastatų, užtikrinant atitiktį visuomenės sveikatos saugos reikalavimams. Naujų nurodytos paskirties pastatų, patalpų statyba arčiau nei nurodytu atstumu nuo pastatytų elektrinių galima, jeigu naujų pastatų, patalpų statytojas ir asmuo, gaminantis elektros energiją pastatytoje vėjo elektrinėje, susitaria, kad asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vėjo elektrinėje vykdymu, išipareigoja užtikrinti atitiktį visuomenės sveikatos saugos reikalavimams. Jei atliekant planuojamos elektros energijos gamybos vėjo elektrinę poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, nustatoma, kad kai kuriuose žemės sklypuose, patenkančiuose į šioje dalyje nurodytą atstumą, yra atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, naujų nurodytos paskirties pastatų statyba tuose žemės sklypuose arčiau nei nurodytu atstumu nuo pastatytų elektrinių galima be susitarimo su asmeniu, gaminančiu elektros energiją pastatytoje vėjo elektrinėje.

7. Asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vėjo elektrinėje vykdymu, privalo informuoti žemės sklypų, esančių šio straipsnio 6 dalyje nurodytu atstumu, savininkus apie planuojamą statyti vėjo elektrinę, pateikdamas informaciją apie numatomą vykdyti veiklą, vėjo elektrinės įrengtąją galią, tikslią veiklos vykdymo teritoriją (žemės sklypų unikalius numerius), jos plotą. Taip pat raštu informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą (nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, deklaruotą gyvenamąją vietą, kontaktinius duomenis) dėl papildomos informacijos pateikimo. Jeigu į šioje dalyje nurodytą teritoriją patenka gyvenamosios paskirties daugiabutis pastatas, apie planuojamą vykdyti veiklą atitinkamai raštu ar registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, informuojama šio pastato savininkų bendrija ar kitas bendrojo naudojimo objektų valdytojas, kuris apie tai per 15 darbo dienų nuo šio raštu ar registruotu laišku gauto pranešimo gavimo dienos raštu praneša butų ir kitų patalpų savininkams.

8. Jeigu registruoto laiško nepavyksta įteikti arba savininko buvimo ar gyvenamoji vieta nežinoma, per 15 darbo dienų nuo šio laiško grąžinimo dienos informaciją apie numatomą vykdyti veiklą asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vėjo elektrinėje vykdymu, viešai paskelbia viename iš nacionalinių ir viename iš vietinių laikraščių, jeigu toks leidžiamas nustatytos teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: žemės sklypų, kuriuose numatoma vykdyti veiklą, unikalūs numeriai; adresas (savivaldybė, vietovė, gatvė, numeris); arba nuoroda, kur su planuojamos veiklos informacija galima susipažinti; konkretaus subjekto, į kurį galėtų būti kreipiamasi dėl papildomos informacijos suteikimo, pavadinimas, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodas, buveinė, kontaktiniai duomenys arba fizinio asmens vardas, pavardė, deklaruota gyvenamoji vieta, kontaktiniai duomenys. Kai ši informacija viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš vietinių laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą, yra laikoma, kad žemės sklypų, patenkančių į šioje dalyje nurodytą atstumą, savininkams, pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną.

9. Atliekant vėjo elektrinių poveikio aplinkai vertinimo procedūras, vėjo elektrinių poveikis kraštovaizdžiui nevertinamas.

10. 8. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, iš anksto, teritorijų planavimo metu, derinamos su Lietuvos kariuomenės vadu ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai

pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo, ir pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai.

~~9. Statant 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biudujų gamybos įrenginius esamų kitos (fermų) paskirties pastatų žemės sklypuose, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis nekeičiama ir šių atsinaujinančių išteklių energetikos objektų statyba nėra numatoma teritorijų planavimo dokumentuose.“~~

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 6, 12 ir 13 straipsnius ir šio straipsnio 3, 4, 6 ir 7 dalis, įsigalioja 2022 m. liepos 2 d.

2. Šio įstatymo 6 straipsnis įsigalioja 2022 m. liepos 2 d., kai yra gautas Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, arba praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, jeigu šis pritarimas gaunamas po 2022 m. liepos 2 d.

3. Šio įstatymo 12 ir 13 straipsniai įsigalioja 2022 m. lapkričio 1 d.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, Lietuvos Respublikos energetikos ministras, Lietuvos Respublikos aplinkos ministras, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, išskyrus įgyvendinamuosius teisės aktus, numatytus šio įstatymo 13 straipsnyje, kurie turi būti priimti iki 2022 m. spalio 31 d.

5. Šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas taikomas gamintojams, eksploatuojantiems jau veikiančias ir po šio straipsnio įsigaliojimo pradėsiančias veikti saulės šviesos energijos, vėjo ir biudujų elektrines.

6. Šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpio taikymo dvejus metus, taikomos gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpiui nuo 2022 m. balandžio 1 d.

7. Šio įstatymo 8 straipsnio 8 dalies nuostatos dėl gaminančių vartotojų kelių elektrinių susiejimo su viena elektros energijos vartojimo vieta įsigalioja 2022 m. liepos 31 d.

8. Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarę su skirstomųjų tinklų operatoriumi elektros įrenginių prijungimo prie operatoriaus elektros tinklų sutartis, moka prijungimo įmoką, apskaičiuotą pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias teisės aktų nuostatas.

9. Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra per 3 mėnesius nuo šio įstatymo 6 straipsnio įsigaliojimo dienos parengia ir savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrųjų veiklos sąlygų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas